EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Opinió | 25 | Actualitzat el 16/10/2013 a les 00:00

Italians i catalans

"Els catalans som uns italians frustrats". Aquesta afirmació, atribuïda a l'històric del PSUC Josep Solé Barberà, serveix de punt de partida a Josep Lluís Carod-Rovira (que hi va coincidir a la Model, als anys setanta) per bastir un assaig força personal sobre Itàlia i sobre els vincles culturals, gastronòmics o lingüístics entre italians i catalans. *La passió italiana* (3i4) és un llibre ben escrit i força interessant.

No és un dietari ni un llibre de memòries. Tampoc no és un assaig rigorós sobre història o cuina, ni una guia de viatges. I, en canvi, alguna cosa té de tot plegat. Carod-Rovira, que demostra tenir una cultura històrica i literària important, planteja, de bon principi, la complicitat entre les dues cultures ("Enfront d'Itàlia, nosaltres no podem tenir-hi una mirada neutra, passiva o expectant, sinó còmplice, familiar, propera, perquè, quan l'esguardem ens veiem també (...) a nosaltres mateixos. Per això no ens podem sentir estrangers a Itàlia."). Fa una repassada de la passió italiana que han sentit molts catalans (des de Joan Estelrich fins a Narcís Comadira, passant per Costa i Llovera, Sagarra o Josep Pla) i de l'interès que la cultura catalana ha despertat en italians com Passolini.

La part dedicada a Roma, on "per a un català és impossible sentir-se estranger", és una barreja de guia turística, anecdotari i llibre de viatges. Hi descriu restaurants, hotels, llibreries i racons que tenen, per a l'autor, un valor especial. I no deixa de repassar la llista de catalans que hi han fet llargues estades, de Ramon Llull fins a Pasqual Maragall.

A *La passió italiana* hi apareixen tres illes. Quan parla de Sicília, on "l'antic conviu, harmoniosament, amb l'antiquat", repassa indrets i personatges (sobretot artistes) que l'han interessat en algun moment, sense oblidar la influència catalana que ha rebut l'illa des de l'edat mitjana. Sobre l'Alguer hi ha algunes de les pàgines més personals del llibre, especialment quan parla de la relació amb Rafael Caria, independentista català convençut, o quan descriu l'experiència d'anar a prendre un *filuferru* (l'aiguardent sarda per excel·lència) en un bar d'Orgosolo. I la tercera illa, Tabarca, és la més sorprenent, perquè no és a Itàlia, sinó al País Valencià. És l'illa a mar obert amb menys població de l'àrea lingüística catalana i va ser poblada per genovesos alliberats de Tunísia al segle XVIII. Aquesta petita illa d'un quilòmetre quadrat és una síntesi dels valors vinculats a la Mediterrània que vol transmetre Carod-Rovira.

Esquitxat de frases en italià que perfumen el text aquí i allà, de manera encertada i expressiva, *La passió italiana* és, sobretot, un cant personal i intens a la mediterraneïtat que comparteixen dues cultures germanes.